

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Fővárosi Állat- és Növénykert

Utoljára módosítva: 2013-10-15 07:26:15

Megye: Budapest

Községhatár: Budapest, XIV. ker.

A terület kiterjedése: 10.7625 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1986

GPS koordináták: 47.51814, 19.07741

Felmérést végző személy(ek) neve: Bajor Zoltán

E-mail címe(k): bajor.zoltan@mme.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A védett kert Budapest XIV. kerületében, a Városliget északi részén helyezkedik el. A parkosított terület szerves részét képezi, de attól kerítés választja el. Pontos címe: Állatkerti krt. 6-12. Autóval az intézmény előtt lehetséges a parkolás. Tömegközlekedéssel legegyszerűbb a kisközdalattal, vagy a 72-es trolibusszal megközelíteni.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A kert 1866-ban Xantus János vezetésével létesült tizenhat hektáron, Pest, Buda és Óbuda egyesítése előtt hét évvel. Ebben az időben a terület még Pest külvárosának számított, beépítettsége közelébe sem ért a mainak. Először állatbemutatóként működött, később azonban már növénygyűjteménynek is helyet adott. A főváros 1907 óta kezeli. A II. Világháború pusztítása a kertet sem kerülte el, szinte a kezdetektől kellett újraindítani az Állatkertet. A tizenhat hektárról kevesebb, mint tizenegy hektárra zsugorodott a gyűjtemény Budapest terjeszkedése nyomán, de így is jelentős szerepet játszik a környezeti nevelésben és a gyakorlati természetvédelemben. Zoológiai és botanikai gyűjteményi értéke mellett tájképileg is jelentős. Kifejezetten szép főbejáratának épülete. Annak ellenére, hogy Európában a belgrádi és a tiranai állatkert után a harmadik legkisebb fővárosi állatkert, sok országban ismertek fogságban tartott állatokkal kapcsolatosan elért eredményei. 147 éves múltjával az egyik legrégebben működő állatkert a világon.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

100 % Egyéb

Mesterségesen kialakított – épített – zöldfelület. A terület teljes egésze növénygyűjtemény állatkifutókkal és kiszolgáló épületekkel.

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
P6

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus: általános parkfenntartás, környezeti nevelés, természetvédelemmel kapcsolatos kiállítások, programok szervezése, rendezése, nagy látogatószám

Jellemzőik, intenzitás: erős és folyamatos emberi jelenlét

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Felmérés, Őrzés, Bemutatás,

Egyéb típus: Növény- és állatgyűjtemény folyamatos fenntartása és fejlesztése. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Budapesti Helyi Csoportja 40 darabos odútelepet működtet a kert területén.

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 4

Állapotuk: jó

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

A terület funkciójából adódóan nem megválaszolható kérdés.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

A területen – a gyűjteményben található fajokon kívül – a teljesen urbanizált területeket elviselő, városi fajok fordulnak elő elsődlegesen. Jellemző fajok: kárókatona (*Phalacrocorax carbo*): A területen korábban felnevelt, vagy sérülésből felépült madarak utódaiból szürke gémmel vegyes telepet alkot, állandó. A fészkelők száma 20-30 pár minden évben szürke gém (*Ardea cinerea*): A területen korábban felnevelt, vagy sérülésből felépült madarak utódaiból kormoránnal vegyes telepet alkot, állandó. A fészkelők száma 20-30 pár minden évben tőkés réce (*Anas platyrhynchos*): 2-5 pár rendszeresen költ a kert kisebb-nagyobb vízállásain, állandó dankasirály (*Larus ridibundus*): 100-200 példány telet a kert területén viharsirály (*Larus canus*): 10-40 példány telet a kert területén jégmadár (*Alcedo atthis*): rendszeresen telet a kert területén hegyi billegető (*Motacilla cinerea*): rendszeresen telet a kert területén barátposzáta (*Sylvia atricapilla*): 4-5 pár rendszeresen fészkel a területen, vonuló házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*): 8-10 pár rendszeresen fészkel a területen, vonuló vörösbegy (*Erithacus rubecula*): 4-5 pár rendszeresen fészkel a területen, állandó kékcinege (*Parus caeruleus*): 4-5 pár rendszeresen költ a területen, állandó szécinege (*Parus major*): 4-5 pár rendszeresen költ a területen, állandó csuszka (*Sitta europaea*): 1-2 pár rendszeresen költ a területen, állandó csóka (*Corvus monedula*): 8-10 pár rendszeresen költ a területen, állandó mezei veréb (*Passer montanus*): 15-20 pár rendszeresen fészkel a területen, állandó

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

5. Egyéb észrevétel

10,8 hektár (107 665m²), 25/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet alapján. A Fővárosi Önkormányzat „Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének Budapest helyi jelentőségű védett természeti területeiről szóló 25/2013. (IV. 18.) önkormányzati rendeletének” 10. §-a a következőkről rendelkezik: „... (2) E rendelet 7. § 27. pontja és 27. melléklete 2013. december 31-én hatályát veszti.” A pont a Fővárosi Állat és Növénykertre vonatkozik. A rendelet indoklásának vonatkozó része az alábbi magyarázatot adja a védettség megszüntetésére: „A 10. §-hoz A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (1) bekezdés a) pontja szerinti deregulációról, valamint egyes önkormányzati rendeletek hatályon kívül helyezéséről rendelkezik. A Fővárosi Állat- és Növénykert országos szintű védetté nyilvánítása folyamatban van, ezért a helyi jelentőségű védettségét nem indokolt 2014. január 1-je után fenntartani.”
Vagyis a terület helyi védettsége az országos védettség kimondása végett megszűnik.